

SL(5)792 – Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 5) 2021

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020 (y "prif Reoliadau").

Mae'r diwygiadau –

- (a) yn estyn dyddiad dod i ben y prif Reoliadau i 28 Mai 2021;
- (b) yn dirymu cyfyngiadau sy'n gwahardd disgyblion a myfyrwyr rhag mynd i ysgolion a cholegau addysg bellach;
- (c) yn darparu y gellir defnyddio mangreoedd sydd ar gau i'r cyhoedd (megis theatrau) i ymarfer;
- (d) yn darparu na waherddir digwyddiad chwaraeon, os athletwyr elit a phersonau sy'n gweithio yn y digwyddiad neu sy'n darparu gwasanaethau gwirfoddol ynddo yw'r unig bobl sy'n bresennol, o dan y cyfyngiadau sy'n gymwys i Lefel Rhybudd 3;
- (e) yn gwneud mân newidiadau technegol i'r darpariaethau sy'n ymwneud â'r broses i bobl gyuno i ffurfio aelwydydd estynedig, er mwyn adlewyrchu'r ffaith nad oes person sy'n 18 oed neu drosodd ar bob aelwyd;
- (f) yn atgynhyrchu'r newidiadau a wnaed o'r blaen i gyfyngiadau Lefel Rhybudd 4, a oedd yn galluogi'r rhai o dan 18 oed sy'n byw ar eu pennau eu hunain i ffurfio aelwyd estynedig, ar gyfer Lefelau Rhybudd 1, 2 a 3;
- (g) yn gwneud addasiadau dros dro i'r cyfyngiadau a'r gofynion sy'n gymwys i ardal Lefel Rhybudd 4 o dan Atodlen 4 i'r prif Reoliadau, sydd—
 - (i) yn estyn cyfnod para'r addasiadau dros dro a wnaed o'r blaen tan ddiwedd y diwrnod ar 26 Mawrth 2021
 - (ii) o 13 Mawrth 2021, yn newid y gwaharddiad ym mharagraff 1 o Atodlen 4 ar ymadael â'r man lle y mae person yn byw (heb esgus rhesymol) fel y daw'n waharddiad ar ymadael â'r ardal sy'n lleol i'r man lle y mae'r person yn byw (heb esgus rhesymol);
 - (iii) o 13 Mawrth 2021, yn darparu bod gan berson esgus rhesymol dros ymadael â'r ardal sy'n lleol i'r man lle y mae'n byw, ac ymgynnull, wrth ymweld â ffrind neu berthynas mewn cartref gofal, cyhyd ag y bo ganddo ganiatâd y person sy'n gyfrifol am y cartref gofal;
 - (iv) o 13 Mawrth 2021, yn darparu y caiff hyd at 4 o bobl (heb gynnwys plant o dan 11 oed na gofawyr) o ddim mwy na 2 aelwyd ymgynnull yn yr awyr agored, gan gynnwys mewn gerddi preifat, at unrhyw ddiben;

(v) o 13 Mawrth 2021, yn darparu na waherddir digwyddiad chwaraeon os athletwyr elît a phersonau sy'n gweithio yn y digwyddiad neu sy'n darparu gwasanaethau gwirfoddol ynddo yw'r unig bobl sy'n bresennol;

(vi) o 15 Mawrth 2021, yn caniatáu i salonau gwallt a barbwyr agor at ddibenion torri, steilio neu liwio gwallt (drwy apwyntiad),

(vii) o 13 Mawrth 2021, yn caniatáu i gyfleusterau chwaraeon ac ymarfer corff awyr agored agor;

(viii) o 22 Mawrth 2021, yn darparu y caiff archfarchnadoedd a siopau eraill sy'n gwerthu sawl math o nwyddau, sydd eisoes ar agor i'r cyhoedd ac sy'n gwerthu'n bennaf y nwyddau y caniateir eu gwerthu yn unol â chyfyngiadau Lefel Rhybudd 4, werthu nwyddau eraill yn eu mangreoedd;

(ix) o 22 Mawrth 2021, yn caniatáu i ganolfannau garddio a meithrinfeydd planhigion agor.

Mae darpariaeth wedi ei gwneud i wahardd ymgynnull at ddibenion ymgyrchu gwleidyddol, fel canfasio. Caniateir y rhan fwyaf o weithgareddau eraill sy'n ymwneud ag etholiad, er enghraifft, mynd i bleidleisio neu ddsbarthu deunydd ymgyrchu.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Swyddogaethau Awdurdodau Lleol etc.) (Cymru) 2020 i newid eu dyddiad dod i ben i 28 Mai 2021 ac yn gwneud addasiad dros dro sy'n ganlyniadol ar ddiwygiadau eraill a wneir i'r prif Reoliadau).

Gweithdrefn

Gwneud cadarnhaol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Rhaid i'r Senedd gymeradwyo'r Rheoliadau o fewn 28 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddiwrnodau pan fo'r Senedd wedi'i diddymu neu ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gwnaed er mwyn iddynt barhau i gael effaith.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod y drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae Rheoliad 2(6)(c) yn dirymu paragraff 5 o Atodlen 3 i'r prif Reoliadau. Fodd bynnag, mae paragraff 4(2) o Atodlen 3 yn croesgyfeirio at baragraff 5.

2. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod y drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae Rheoliad 2(8)(d) yn ychwanegu paragraff newydd (ba) at Atodlen 5 i'r prif Reoliadau. Mae paragraff (ba) newydd yn ei gwneud yn ofynnol i Atodlen 4 i'r prif Reoliadau gael ei darllen fel pe bai is-baragraff (6) newydd wedi'i ychwanegu at baragraff 1 o Atodlen 4, ymhlith pethau eraill. Fodd bynnag, mae is-baragraff 6 i baragraff 1 yn Atodlen 4 yn bod eisoes.

3. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod y drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae Rheoliad 2(8)(e) yn ychwanegu paragraff (cb) at Atodlen 5 i'r prif Reoliadau. Mae'r ddarpariaeth honno'n ei gwneud yn ofynnol i drin paragraff 5 o Atodlen 4 i'r prif Reoliadau fel pe bai wedi'i hepgor. Fodd bynnag, mae paragraff 4(2) o Atodlen 4 yn croesgyfeirio at baragraff 5 ac nid yw'n cael ei drin fel pe bai wedi'i hepgor.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

4. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn gyfiawnhad Llywodraeth Cymru dros unrhyw ymyrraeth bosibl â hawliau dynol. Yn benodol, nodwn y paragraffau a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

“Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawl amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

Mae'r Rheoliadau diwygio hyn yn lleihau ymyrraeth y cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau â'r hawliau unigol hynny."

5. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn na fu unrhyw ymgynghori ffurfiol ar y Rheoliadau hyn. Yn benodol, nodwn y paragraff a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn."

6. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn darparu na chynhaliwyd unrhyw asesiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

7. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn y rhoddir effaith i'r newidiadau a ddaw i rym drwy gyfrwng y Rheoliadau drwy, i raddau helaeth, ei gwneud yn ofynnol i ddarllen y Rheoliadau ddarllen amrywiol ddarpariaethau mewn ffordd benodol. Yn benodol, gwahoddir darllenwyr i ddarllen Atodlen 4 i'r prif Reoliadau fel pe bai geiriad yr Atodlen honno'n wahanol i'r geiriad sy'n ymddangos ynddi mewn gwirionedd. Defnyddiwyd y dull hwn yn lle diwygio'r prif Reoliadau.

Rydym yn cydnabod mai'r rheswm dros hyn, o bosibl, yw oherwydd bod y newidiadau'n gyfyngedig o ran amser. Rydym hefyd yn cydnabod y pwysau y mae Llywodraeth Cymru yn eu hwynebu ar hyn o bryd. Fodd bynnag, mae'r darpariaethau hyn yn hollbwysig i'r rhai sy'n byw yng Nghymru. Mae defnyddio'r dull cymhleth hwn yn golygu mai dim ond darllenwyr medrus sydd â phrofiad o ddarllen deddfwriaeth fydd yn gallu dod o hyd i wir effaith y Rheoliadau hyn. O ganlyniad, mae diffyg tryloywder yn y gyfraith yn y maes pwysig hwn.

Nodwn hefyd mai dull tebyg a ddefnyddiwyd yn Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 4) 2021. Ni wnaethom gyflwyno adroddiad ar y dull a ddefnyddiwyd bryd hynny oherwydd roedd y newidiadau'n llawer llai helaeth. Yn yr achos hwn, mae'r newidiadau'n bellgyrhaeddol. Mae hyn yn ei gwneud yn amlycach fyth bod dull mor gymhleth wedi'i ddefnyddio.

8. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Yn dilyn y pwynt blaenorol, mae Rheoliad 3 yn darparu bod yn rhaid darllen Rheoliad 6(2)(d) yn Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Swyddogaethau Awdurdodau Lleol etc.) (Cymru) 2020 fel pe bai'n cyfeirio'r darllenydd at baragraff 2A o Atodlen 4 i'r prif

Reoliadau (yn hytrach na pharagraff 2 o'r Atodlen honno). Fodd bynnag, nid oes paragraff 2A yn Atodlen 4.

Yn hytrach, mae Rheoliad 8(d) yn y Rheoliadau hyn yn ychwanegu is-baragraff (ba) newydd at baragraff 2 o Atodlen 5 i'r prif Reoliadau. Mae'r is-baragraff newydd hwnnw'n ei gwneud yn ofynnol i Atodlen 4 i'r prif Reoliadau gael ei darllen fel pe bai paragraff 2 a 2A newydd yn cael eu hychwanegu at Atodlen 4.

Unwaith eto, mae diffyg tryloywder gan na fydd y darllynydd yn gallu dod o hyd i baragraff 2A yn Atodlen 4 yn y prif Reoliadau.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Pwyntiau Craffu Technegol 1 - 3: ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio'n ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae'r Llywodraeth yn ddiolchgar am gael gwybod am y materion a godwyd.

Mewn perthynas â phwyntiau 1 a 3, mae'r Llywodraeth yn cytuno y dylai'r croesgyfeiriadau at baragraff 5 o Atodlen 3 a pharagraff 5 o Atodlen 4 fod wedi cael eu hepgor neu wedi cael eu trin fel pe baent wedi eu hepgor, yn eu trefn.

Mewn perthynas â phwynt 2, mae'r Llywodraeth yn cytuno y dylai'r is-baragraff newydd, sydd i'w darllen fel pe bai wedi ei gynnwys ym mharagraff 1 o Atodlen 4, gael ei rifo'n (7), nid (6).

Bydd y Llywodraeth yn gwneud y cywiriadau angenrheidiol ar y cyfle cyntaf.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 7: y dull drafftio i wneud addasiadau annhestunol i ofynion a chyfyngiadau Atodlen 4

Fel y'i nodir yn adroddiad drafft y Pwyllgor, mae rhai o'r newidiadau a wneir gan y Rheoliadau wedi eu gwneud drwy addasiadau (annhestunol) dros dro i gyfyngiadau a gofynion Lefel Rhybudd 4 a nodir yn Atodlen 4. Mae'r addasiadau wedi eu nodi yn Atodlen 5.

Mae'r Llywodraeth yn cadarnhau mai rhan o'r rhesymeg dros wneud y newidiadau yn y ffordd hon yw eu bod yn gyfyngedig o ran amser oherwydd y dymuniad i gadw'r Lefelau Rhybudd fel y'u cynigiwyd yn wreiddiol (yn ddarostyngedig i fân ddiwygiadau parhaol). Felly, ar ddiwedd y cyfnod perthnasol, bydd yr addasiadau yn peidio â bod yn gymwys a bydd cyfyngiadau a gofynion Lefel Rhybudd 4 yn dychwelyd i'r rheini y darperir ar eu cyfer yn Atodlen 4. At ei gilydd, mae'r Llywodraeth yn ystyried mai dyna'r ffordd fwyaf priodol o wneud y newidiadau angenrheidiol tra bo prif ofynion a strwythur craidd Atodlen 4 yn cael eu cadw. Er bod y Llywodraeth yn gobeithio na fydd hyn yn angenrheidiol, byddai'r system y darperir ar ei chyfer yn y Rheoliadau yn galluogi dychwelyd i gyfyngiadau llymach yn gyflym, naill ai am Gymru gyfan neu am ran o Gymru.

Mae'r Llywodraeth hefyd yn cytuno bod y darpariaethau hyn o bwys mawr i'r cyhoedd, ac wedi ymrwymo i sicrhau bod y gyfraith mor hygyrch â phosibl. I'r perwyl hwnnw, rydym wedi cyhoeddi dogfen eglurhaol sy'n dangos cyfyngiadau a gofynion Lefel Rhybudd 4 fel y maent wedi eu haddasu dros dro gan Atodlen 5. Mae'r ddogfen wedi ei chyhoeddi wrth ochr y prif dogfen eglurhaol sy'n dangos y prif Reoliadau cyfyngiadau fel y'u diwygiwyd, ar tudalennau 'Coronafeirws a'r gyfraith' ar LLYW.cymru. Bydd y Llywodraeth hefyd yn ystyried ffyrdd o dynnu sylw'r cyhoedd at y ddogfen hon os bydd y dull drafftio hwn yn parhau i gael ei ddefnyddio mewn rheoliadau diwygio yn y dyfodol (e.e. drwy ddefnyddio troednodiadau i'r rheoliadau perthnasol, neu yn y Memorandwm Esboniadol). Mae hyn yn ategu nifer o ddogfennau esboniadol eraill a ddarparwyd eisoes gan y Llywodraeth.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 8: y croesgyfeiriad at baragraff 2A o Atodlen 4 i'r prif Reoliadau wrth addasu rheoliad 6 o'r Rheoliadau Swyddogaethau Awdurdodau Lleol etc.

Mae adroddiad drafft y Pwyllgor yn cwestiynu hygyrchedd y newid a wneir gan reoliad 3(2) o'r Rheoliadau (Diwygio) (Rhif 5). Mae'r rheoliad hwnnw yn darparu bod rheoliad 6(2)(d) o'r Rheoliadau Swyddogaethau Awdurdodau Lleol etc. i'w ddarllen, tan ddiwedd y diwrnod ar 26 Mawrth 2021, fel pe bai "paragraff 2A" wedi ei roi yn lle "paragraff 2" (o Atodlen 4 i'r prif Reoliadau cyfyngiadau). Mae'n ofynnol i Atodlen 4 o'r prif Reoliadau cyfyngiadau gael ei darllen fel pe bai'n cynnwys paragraff 2A yn rhinwedd rheoliad 2(8)(d) o'r Rheoliadau (Diwygio) (Rhif 5).

Mae'r Rheoliadau (Diwygio) (Rhif 5) wedi eu drafftio fel bod rheoliad 3(2) yn dilyn yn fuan ar ôl rheoliad 2(8)(d) (y ddarpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i Atodlen 4 gael ei darllen fel pe bai'n cynnwys paragraff 2A). Felly, mae'r Llywodraeth yn ystyried ei bod yn ddigon clir o gyd-destun rheoliad 3(2) fod y croesgyfeiriad at y paragraff 2A y mae'n ofynnol ei ddarllen yn Atodlen 4 o'r prif Reoliadau cyfyngiadau.

Fodd bynnag, bydd y Llywodraeth yn ystyried ffyrdd ychwanegol o sicrhau bod darpariaethau o'r fath yn hygyrch, os bydd angen gwneud addasiadau canlyniadol tebyg mewn unrhyw ddiwygiadau i'r prif Reoliadau cyfyngiadau yn y dyfodol.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn gydag ymateb y Llywodraeth yn ei gyfarfod ar 22 Mawrth 2021 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

